

ЖУЮ

ліцею

Андрій ЛЕНЬ

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу:

Керівник закладу має розглянути звернення у встановленому порядку.

Керівник закладу створює комісію з розгляду випадків булінгу, яка з'ясовує обставини булінгу.

Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то директор навчального закладу повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.

Особи, які за результатами розслідування є причетними до булінгу, несуть відповідальність відповідно до частини другої статті 13 (вчинення правопорушень за статтею 1734) Кодексу України про адміністративні правопорушення

Алгоритм дій

працівників закладу освіти у разі виявлення
ознак чи фактів булінгу(цькування) учнів

Керівник закладу освіти:

1. Забезпечує створення в закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), у тому числі: приймає та розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) від здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування.
2. Скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування.
3. Повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службу у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти за результатами рішення комісії про підтвердження факту булінгу.
4. Забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування).

Уповноважена особа за реалізацію норм законодавства у сфері запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти:

1. Повідомляє керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вона була особисто або інформацію про які отримала від інших осіб.
2. Вживає невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).
3. Бере участь у проведенні розслідування випадків булінгу (цькування), засіданні комісії з розгляду випадків булінгу (цькування).
4. Повідомляє батькам здобувачів освіти за їх запитом інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

Практичний психолог/ соціальний педагог:

1. Повідомляє керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого він був особисто або інформацію про які він отримав від інших осіб.
2. Вживає невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).
3. Спілкується з учасниками ситуації: жертвою, кривдником чи (кривдниками), свідками.
4. Забезпечує профілактику та запобігання булінгу (цькуванню).
5. Забезпечує надання консультативної допомоги батькам з питань булінгу.
6. Здійснює психологічний супровід здобувачів освіти, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

Класний керівник, учитель-предметник:

1. Повідомляє керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого він був особисто або інформацію про яку він отримав від інших осіб.
2. Вживає невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).
3. Бере участь у проведенні розслідування випадків булінгу, засіданні комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) - за рішенням керівника закладу.
4. Може поспілкуватись з учасниками ситуації: жертвою, кривдником чи (кривдниками), свідками.
5. Проводить системну роботу з інформування, роз'яснення з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії всіх учасників освітнього процесу; організації тематичних заходів, зустрічей, бесід, консультацій.

Батьки постраждалої дитини:

1. Подають керівництву або засновнику закладу освіти заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.
2. Можуть вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.
3. Можуть брати участь у засіданні комісії з розслідування випадку булінгу.
4. Звертаються до уповноважених органів Національної поліції України та служби у справах дітей для повідомлення про випадок булінгу, у тому числі в разі незгоди з рішенням комісії, яка не кваліфікувала випадок як булінг.
5. Сприяють керівництву закладу освіти у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування).
6. Виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.
7. Можуть запитувати інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

Здобувачі освіти:

1. Повідомляють керівництво або працівників закладу освіти про факти булінгу (цькування) свідком яких вони були особисто або про які отримали вірогідну інформацію від інших осіб.

Дитина, яка постраждала від булінгу:

1. Звертається для подальшого реагування до керівника закладу або уповноваженої особи, або працівника закладу освіти, якому довіряє, та/або до батьків чи інших законних представників, органів Національної поліції, служби у справах дітей, органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, спеціалізованих установ з надання безоплатної первинної правової допомоги, регіональних та місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги тощо.
2. Може брати участь у засіданні комісії з розслідування випадку булінгу.

Відповідальність за вчинення булінгу та недотримання алгоритму дій при виявленні випадку булінгу, або спробі його приховування:

Згідно Закону України від 18 грудня 2018 року N 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо протидії булінгу», який вперше в українському законодавстві юридично визнає поняття булінгу та передбачає відповідальність не тільки за вчинення, але й за приховування випадків булінгу.

1. Відповідальність передбачена за вчинення булінгу.

Положеннями статті 1734 Кодексу України про адміністративні правопорушення визначено, що адміністративна відповідальність встановлюється за булінг (цькування) учасника освітнього процесу, який являє собою діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

2. Види покарань за булінг передбачено вказаною статтею:

- штрафи від 850 до 3400 грн.;
- громадські роботи від 20 до 60 год.;
- виправні роботи до 1 місяця.

Так, за булінг стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи, або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному, або фізичному здоров'ю будуть штрафувати розміром від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850-1700 грн.), або кривдник отримає громадські роботи на строк від 20 до 40 годин.

За булінг, вчинений групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, потягне за собою покарання у вигляді штрафу від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (1700-3400 грн.), або громадські роботи на строк від 60 до 60 годин.

За малолітніх дітей – кривдників (до 14 років) та неповнолітніх (віком від 14 до 16 років) відповідатимуть їх батьки, або особи, що їх замінюють:

- цькування їх дітьми інших учасників освітнього процесу їм «виллється» у штраф, від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850 – 1700 грн.), або громадські роботи на строк від 20 до 40 годин.

Покарання за приховування випадків булінгу.

Водночас законом визначено покарання за приховування випадків булінгу педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівником, керівником або засновником закладу освіти.

Так, неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу тягне за собою накладення штрафу від 850 до 1700 грн., або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітку.

Тому, педагогічним працівникам та керівникам закладів освіти слід уважно:

- ставитись до всіх випадків булінгу;
- повідомляти про них;
- уважно розглядати заяви;
- забезпечувати вжиття заходів щодо протидії булінгу;
- розробляти плани;
- публікувати їх на сайтах;
- вчасно інформувати органи Національної поліції та службу у справах дітей про випадки булінгу.

В іншому випадку передбачена адміністративна відповідальність за приховування таких ситуацій. Слід пам'ятати, що важливою умовою профілактики булінгу (цькування) є комплексний, систематичний підхід до проблеми булінгу в кожному освітньому закладі.

Плануючи заходи з протидії і профілактики булінгу (цькування) треба враховувати специфіку конкретного навчального закладу та чітко дотримуватись норм законодавства. Тільки за таких умов можна створити безпечне, комфортне освітнє середовище, в якому буде безпечно всім учасникам освітнього процесу.